

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 25 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Szwecya. — Rosya. — Księztwa naddunajskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

(Etat urzędników i płacy przy telegrafach.)

Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem rozporządzeniem z dnia 4. b. m. postanowić etat urzędników i płacy przy publicznych urzędach telegraficznych w całym obwodzie państwa.

Przy owych urzędach, dla których osobni dyrektorowie nie są systemizowani, będą postanowieni dyrektorami urzędu zdadni oficyałowie z konkretnego stanu, którzy w ten sam sposób mają funkcyonować, jak rzeczywisci przełożeni urzędu; i jak dla tych tak też dla funkcyonujących niezawisłe oficyałów, należy się przez przeciąg sprawowania tego urzędu, stosowne pomieszkanie, albo gdzieby nie było, ekwiwalent w rocznej kwocie osmdziesięciu reńskich.

Wszyscy manipulacyjni urzędnicy zakładu telegraficznego mają złożyć według istniejących powszechnych przepisów kaucyę, a mianowicie dyrektor i kontrolor urzędu w kwocie jednorocznej płacy, a oficyałowie urzędowi w kwocie sześciu set reńskich. — Ponieważ dla rządowego zakładu telegraficznego nie będą przyjmowani osobni elewowie lub aspiranci, również nie będzie otworzony powszechny kurs naukowy, przeto na przyszłość będą powołani do służby telegraficznej ci elewowie pocztowi, którzy z dobrą klasą złożyli techniczny egzamin z telegrafii, a przy egzaminie oficyałów udowodnili dostateczną znajomość administracyjnych przepisów, tyczących się służby telegraficznej. Techniczni komisarze egzaminu mają w tej mierze klasyfikować uzdolnienie egzaminowanego do wykonawczej służby telegraficznej, wyrazem „dobrze“ albo „z eminencyą“, i w takiz sam sposób ma także przynależna komisya egzaminacyjna oznaczyć osobno rezultat egzaminu oficyałów pod względem administracyjnej znajomości w zawodzie telegrafii. Dyrekcyje pocztowe są obowiązane przytoczyć w zaświadczeniach egzaminu wyraźnie przyznaną kwalifikacyę w obydwu kierunkach i do mającego się w tej mierze przedłożyć sprawozdania, załączyć każdą razą kopię zaświadczenia.

Przy zachodzącej zmianie terażniejszego miejsca służby, nie nastąpi wynagrodzenie kosztów podróży lub przeprowadzenia się.

(Austriacki główny urząd celny w Zittau w Saksonii.)

Dla uregulowania urzędów celnych wzdłuż czesko-saskiej granicy, będzie założony z d. 1. kwietnia r. b. w Zittau w królestwie Saksonii austriacki główny urząd celny II. klasy; równocześnie zniesione będą komercyalne urzędy celne w Grottau i Petersdorf w kameralnym okręgu Jungbunzlau.

(L. k. a.)

(Buletyn o stanie zdrowia Jego cesarzew. Mości Arcyksięcia Wilhelma.)

Jego cesarzewicz. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę Wilhelm przebył spokojnie noc i spał kilka godzin. Transpiracya trwa ciągle z małemi przerwami; gorączka i nieregularność w funkcyach brzucha zaczyna powoli ubywać.

Wiedeń, 31. marca 1854.

Radzca dworu *Seeburger*,
c. k. pierwszy lekarz przyboczny.
Profesor Dr. J. Oppolzer.

Dr. *Steinmassler*,
sztabowy lekarz polny.
Dr. *Schmerling*.

(Abbl. W. Z.)

Hiszpania.

(Jenerał Prim odjeżdża do Oryentu; Don Jose de la Concha do Paryża.)

Madryt, 18. marca. Dziennik *Espana* donosi, że jenerał Prim otrzymał od rządu nowe instrukcyje i potrzebne fundusze i uda się znowu do Oryentu.

— Według listu z Bordeaux uda się Don Jose de la Concha ztamtąd dnia 11. lub 12. b. m. do Paryża.

(W. Z.)

Anglia.

(Poselstwo królowej do izb.)

Londyn, 28. marca. Liczna publiczność należąca po większej części do wyższych stanów cisnęła się wczoraj wieczór u

wszystkich wnijsć i portalów pałacu Westminster, a długo przed otwarciem izby zajmowały żony Parów galerye po obudwu stronach tronu w izbie wyższej. Również obsadzone były wszystkie miejsca ministrów, wszystkie ławki opozycyi i krzesła widzów. Pomimo uroczystego oczekiwania, jakie się malowało na wszystkich twarzach, nie odstąpiła izba ani na chwilę od regulaminu czynności i rozpoczęła posiedzenie jak zawsze przyjmowaniem petycyi. Potem przystąpił lord Aberdeen do stołu izby i rzekł: „Poselstwo od królowej, i mylordowie;“ oddał dokument przez drugiego sekretarza lordowi kanclerzowi, który powstał z miejsca i wśród największej ciszy w zgromadzeniu odczytał poselstwo jak następuje:

Victoria Regina, Jej Mość królowa uznała za rzecz stosowną uwiadomić izbę lordów, że układy z Jego Mością Cesarzem wszech Rosyi, które Jej królewska Mość wspólnie z swymi sprzymierzeńcami przez niejaki czas utrzymywała, już ustały, i że się Jej królewska Mość czuje obowiązana, dać swemu sprzymierzonemu, Sultanowi czynną pomoc przeciw nieprovokowanej zaczepce. Jej królewska Mość rozkazała przedłożyć izbie Lordów odpisy dokumentów, które wraz z aktami zakomunikowanymi już parlamentowi posłużą do zupełnego wyjaśnienia przedsiębranych układów. Z zaspokojeniem powiedzieć może Jej królewska Mość, że z Jej strony nieszczędzono żadnego usiłowania by swym poddanym zachować dobrodziejstwa pokoju. Jej królewskiej Mości słuszne oczekiwania zostały zawiedzione, i Jej Mość królowa liczy z ufnością na gorliwość i poświęcenie izby lordów i na usiłowania swych walecznych i lojalnych poddanych, którzy Ją wspierać będą w Jej postanowieniu, by potęgą i środkami narodu bronić państw Sultana przeciw zamachom Rosyi.“

To poselstwo odczytał powtórnie pierwszy sekretarz izby, a lord Clarendon oznajmił, że w przyszły piątek zaproponuje dyskusyę nad poselstwem. Lord Derby spodziewa się, że rząd w piątek dokładnie wyjaśni ostateczne cele wojny, a oraz ile możności przez przedłożenie zawartych z Francją i z Turcyą traktatów, unieważni pogłoskę, jakoby mocarstwa zachodnie zmierzały do podobnego protektoratu nad Chrześcianami w Turcyi jak Rosya. Jej królewska Mość buduje słusznie na pomoc wszystkich klas w tej sprawiedliwej niezbędnej i zaszczytnej wojnie. (Oklaski.) Lord Grey wyraża nadzieję, że rząd przedłoży adres odpowiedzi, który tak będzie zredagowany, że jednogłośnie jego przyjęcie niedozna żadnej trudności. (Oklaski.) — Po tem oświadczeniu poopuszczały damy galerye, publiczność rozeszła się nagle, a izba przeszła do dyskusyi nad podrzędnymi sprawami miejscowemi.

W izbie niższej przedłożył poselstwo królewskie lord J. Russell, a przydujący odczytał ten ważny dokument. Przed tą ceremonią panowało między członkami izby takie wzburzenie, że niepodobna było usłyszeć ani słowa z dyskusyi nad kilkoma prywatnemi wnioskami, którą rozpoczęto posiedzenie. Dopiero gdy lord John Russell powstał z swego miejsca i przystąpił przed szranki, by zapowiedzieć poselstwo, ustała wrzawa. Po odczytaniu oznajmił lord John, że na przyszły piątek proponuje dyskusyę nad adresem odpowiedzi. Izba przyjęła tę mocę bez wszelkiej dyskusyi. (Zeit.)

(Sprawy parlamentu.)

Londyn, 25. marca. Na wczorajszem posiedzeniu izby wyższej zapytał lord *Clancardy*, czyli rząd poleci ułożenie modlitwy narodowej dla ubłagania pomocy Nieba w obecnej wojnie. Lord *Aberdeen* odpowiedział, że wniosek ten jest przedwczesny, gdyż wojna grozi wprawdzie, ale jeszcze nie jest wypowiedziana; zresztą zawiera liturgia modlitwę na czas wojny. Lord *John Russell* interpellowany znowu w izbie niższej o zamiary rządu względem praw żeglugi neutralnej w czasie wojny, prosił izbę o cierpliwość z tą uwagą, że rząd zajmuje się gorliwie tą kwestyą i zdaje się, że niebawem przedłoży izbie rezultat, być może, że w formie rozporządzenia rady tajnej, chociaż może wniesienie bilu w tej sprawie okaże się potrzebne. Pan *Drummond* zapytał następnie, czyli rząd przedłoży izbie traktat zawarty z Francją względem zamiaru i celu wojny? Lord *Russell* odpowiedział na to, że noty wymieniano już w tym przedmiocie, ale układy toczą się jeszcze, nie może więc teraz przedłożyć żądanych dokumentów.

(W. Z.)

Francya.

(Organizacya służby sanitarnej. — Nota w „Monitorze.“ — Przeciętne ceny zboża.)

Paryż, 25. marca. Dekretem ces. nakazano organizacyę służby sanitarnej przy flocie; liczba lekarzy będzie się składać z 489 osób,

pod naczelnictwem jeneralnego inspektora w randze kontre-admirała i z pensją 10,000 franków rocznie. Doktorowie medycyny będą pobierać 3—5000, chirurdzy 1200—2400 franków rocznie.

Innym dekretem pomnożono liczbę chorążych okrętowych z 550 na 600.

„Monitor“ pisze: „Wyszła broszura, która zawiera zdania sprzeczne z polityką rządu pod tyt.: „rewizya karty Europy.“ Rozpowszechnianie jej zakazano na tychmiast; gdy jednak doszło do wiadomości rządu, że kilka egzemplarzy już się rozeszło, przeto wytożczono śledztwo w sprawie tej publikacji.

Ceny przeciętne zboża w pierwszych trzech tygodniach bieżącego miesiąca wynosiły 31 fran. 1 cent. na hektoliter, a więc spadły o 50 cent. W roku 1847 była o tym samym czasie cena przeciętna 36 fr. 98 cent., terazniejsze więc ceny są niższe o 5 fr. 97 cent. (Abbl. W. Z.)

(Wiadomości bieżące. — Wyprawy rosyjskie w środkowej Azji.)

Paryż, 23. marca. Cesarzowi przedkładane być mają od czasu do czasu sprawozdania o stanie literatury, umiejętności i sztuki nadobnych we Francji.

Kilka według systemu Cesarza urządzonych baterji wyruszyło koleją żelazną z Vincennes do Turcji.

Około budowli pałacu Elysee pracują z wielką gorliwością, zwłaszcza że Cesarz chce w gmachu tym zająć pomieszkanie na wiosnę.

Uzasadnienie budżetu zakonkludowano temi słowy: „Budżet z roku 1851 pozostawił 101 milionów niedoboru; roku 1852 wynosił niedobór tylko 26 milionów, roku zaś 1853 wynosić już będzie tylko 4 milionów. Począwszy od roku 1854 utrzymywać się będzie równowagę w naszych finansach.

Od niejakiego czasu sprzedają na ulicach Paryża pieśni urągające się Rosji i wystawiające Turcję. Rząd zakazał podobnej sprzedaży.

Pogłosce, jako-by rząd zatrzymać chciał wszelkie nad 250 milionów pożyczki wojennej wynoszące kwoty subskrypcyjne, zaprzeczono urzędownie. — „Patrie“ zbija twierdzenia dzienników zagranicznych, jako-by broszura o rewizji „mapy europejskiej“ napisana była z inspiracji rządowej, zwłaszcza że we Francji nie ogłoszono jej wcale.

Dziennik „Moniteur“ roztrząsa umieszczoną w dziennikach rosyjskich wiadomość o wyprawie wojennej „korpusu armii z Orenburga ku brzegom jeziora aralskiego w Azji środkowej, przyczem wojska z Khokanu uderzyły na twierdzę Petrowską, której nieliczna załoga oparła się daleko silniejszemu 12—13,000 oddziałowi.

Treść uwag „Monitora“ w tym względzie następująca:

Pomieniona wyprawa rosyjska nie dotarła jeszcze do Khiwy, a wspomniana twierdza nazwana od imienia jenerała Perowskiego jest-ło właściwie warownia wiadoma pod nazwą Akmesdyid, i panuje od strony południowo-wschodniej nad stepami kirgijskimi, podległymi po części chanowi w Khiwie. Wyprawa rosyjska zamierza nierównie dalej jak do Khiwy, i dąży do opanowania zachodnich krajów azyatyckich. Jakoż właśnie twierdza ta przez Rosję teraz zajęta leży nad rzeką Sir-Deria, dawniej Juxartes, i rozciąga panowanie swoje w czterech kierunkach Azji środkowej, a mianowicie w kierunku Khiwy, Bokhary, Samarkandu i Choksanu. Te cztery miasta stanowią środkowe terytorjum między rosyjskimi i angielskimi posiadłościami. Twierdza Petrowska (Akmesdyid) jest oraz ogniskiem komunikacji między Bokharą, Khiwą, Samarkandem, Choksanem i i Turkestanem. Leżała prawie w gruzach, kiedy wyprawa rosyjska zatknęła tam roku 1853 swoje chorągwie i zaczęła szanice zakładać.

Komunikacye handlowe między Rosją i Bokharą istniały już od roku 1358, za panowania Joana II. Również i za Borysa Godunowa przyjmowano w Moskwie poselstwa z Khiwy i Bokhary w sprawach handlowych.

Piotr I. usiłował utrzymywać bezpośrednią komunikację między Rosją i Indyanami, do czego zawojowanie Kirgizów miało być początkiem. Śmierć jego zniweczyła ten zamiar. Mimo to jednak nie wyrzekła się Rosja zupełnie tego projektu.

Roku 1739 zawojowano w tym zamiarze rozmaite szczepy Kirkizów, roku zaś 1742 zbudowano Orenburg. Roku 1762 zawiązała się w Astrakanie osobna kompania dla handlu z Khiwą.

Po dłuższej przerwie zawiązał chan z Bokhary nowe negocjacye z Cesarzem Alexandrem roku 1820, i wysłał do Petersburga kilku pełnomocników.

„Moniteur“ robi jeszcze uwagę, że miasto Bokhara liczy 70,000 mieszkańców i ma zakład szkolny, do wybudowania którego przyłożyła się Katarzyna II. datkiem 40,000 rubli. Samarkand (również dawne już ognisko handlu karawanowego w Azji środkowej) zawiąsł jest od Bokhary. (W. Z.)

Włochy.

(Sprawy turyńskiej izby drugiej. — Proces przeciw mordercom ministra Rossi.)

Turyn, 24. marca. Izba druga przyjęła na wczorajszym posiedzeniu wniosek do ustawy względem zaciągnięcia pożyczki 35 milionów franków większością 113 głosów przeciw 45.

Rzym, 22. marca. Przed kilką dniami zwiadał Jego Świąt. Papież zakład dla kształcenia opuszczonych chłopców na rolników i rzemieślników (pio industriale stabilimento dei figli di S. Giuseppe) i oświadczył się w obec przelożonych bardzo pochlebnie o wzroście zakładu.

Sagra Consulta ukończyła temi dniami toczący się od lat 4ch ogromny proces kryminalny przeciw mordercom ministra Pellegrino Rossi; na przyszły tydzień spodziewają się ogłoszenia wyroków. — Akta indagacyjne drukowane w tajnym wydziale drukarni papieżkiej obejmują już kilkaset arkuszy druku. Słychać, że siedmiu współwinnych, a między nimi były pułkownik ochotników Grandoni i bracia Constantini będą skazani na śmierć, jedenastu zaś innych na dożywotne więzienie. (Abbl. W. Z.)

Niemce.

(Sprawy drugiej izby pruskiej.)

Berlin, 25. marca. Izba druga zajmowała się wczoraj sprawozdaniem komisji agraryjnej o rozporządzeniu z d. 13. lipca 1853, względem wstrzymania zamiany ciężarów należących do kościołów, parafii i szkół na renty pieniężne i przyjęła wniosek komisji względem przyzwolenia tej ustawy. Przy końcu posiedzenia przedłożył dep. Keller projekt ułatwiający warunki wykluczenia jawności posiedzeń. Wniosek ten jest następującej osnowy:

Ażeby izba uchwaliła zmianę §. 32. porządku spraw opiewającego: „Posiedzenia izby są publiczne. Izba zbiera się na wniosek prezydenta w tajne posiedzenie, na którym ma być najprzód powzięta uchwała względem tego wniosku,“ w ten sposób: „Posiedzenia izby są publiczne. Izba zbiera się na wniosek prezydenta albo dziesięciu członków w tajne posiedzenie, na którym najprzód ma być powzięta uchwała względem tego wniosku.“

Według zdania dzienników Berlińskich zamierzono tym wnioskiem wykluczyć jawność mianowicie w debacie nad pożyczką. (W. Z.)

(Notyfikacya królewska do izb.)

Berlin, 27. marca. Minister spraw wewnętrznych odczytał z najwyższego polecenia w izbie następujące uwiadomienie:

„Na sprawozdanie ministryum państwa z d. 20. b. m. pozwalam, żeby minister spraw wewnętrznych cofnął z porządku dziennego czynności izb projektu do ustaw względem instytucji gmin wiejskich, i instytucji wiejskiej policji w sześciu wschodnich prowincjach, instytucji obwodowych i prowincjonalnych we wszystkich prowincjach, tudzież względem zmiany art. 42. i zniesienia art. 114. dokumentu konstytucyjnego.

Charlottenburg, 21. marca 1854,

(podpis.)

Fryderyk Wilhelm.

(kontrasygn.) Westphalen.

(Sprostowanie. — Uchwała komisji izby drugiej dla przyzwolenia pożyczki 30 milionów talarów.)

Berlin, 29go marca. „Preuss. Coresp.“ pisze: Wiadomość, jakoby król. rząd wezwał dyrekcję turyngskiej kolei żelaznej, tudzież wszystkich innych kolei żelaznych od wschodniej aż do zachodniej granicy Prus, ażeby poczyniono niezwłocznie przygotowania do codziennego transportu 12,000 wojska na wspomnionych kolejach i że na zachodniej granicy Prus ma być wystawiona niebawem bardzo znaczna armia obserwacyjna. jest zupełnie bezzasadna.

Komisya izby drugiej dla przyzwolenia pożyczki 30 milionów talarów powzięła wczoraj jednogłośnie, z wyjątkiem polskiego deputowanego, który nie głosował, uchwałę następującą: „Niechaj wysoka izba uchwali: zważywszy 1) iż przy groźącym niebezpieczeństwie wojny nie można zapoznać potrzeby przyzwolenia rządowi potrzebnych środków dla zachowania honoru i niepodległości ojczyzny i dla obrony interesów kraju; tudzież zważywszy 2) iż rząd Jego Mości króla oświadczył, że i nadal przestrzegać będzie zachowywanej dotychczas polityki i przeto w połączeniu z gabinetami w Wiedniu, Paryżu i Londynie, a szczególnie w ścisłym współdziałaniu z Austryą i resztą państw niemieckich wpływać będzie na spieszne przywrócenie pokoju na podstawie prawa, wyrzeczonej w wiedeńskich protokołach konferencyjnych, — nadać przyzwolenie konstytucyjne projektowi do ustawy względem nadzwyczajnej potrzeby fundusów na rzecz administracyi wojskowej roku 1854, tudzież dostarczenia środków pieniężnych na pokrycie tej potrzeby.

Na tę uchwałę komisji wpłynęło oświadczenie prezydenta ministrów pana Manteuffel, szczególnie zaś jasna deklaracya ministra wojny, jenerała Bonin. (A. B. W. Z.)

Dania.

(Zamknięcie sejmku Duńskiego.)

Kopenhaga, 26. marca. Przedwczoraj w południe po odczytaniu królewskiego reskryptu zamknięto sejm w sposób zwyczajny. Deputowani po dziewięciukrotnym okrzyku: „Niech żyje!“ na cześć i ustawy z dnia 5. czerwca 1849, rozeszli się. Wielka część z nich opuściła już naszą rezydencję.

Szwecya.

(Powitanie floty angielskiej i wyjście na morze bałtyckie.)

Z pokładu paropływu „Halland“ postrzeżono dnia 17. b. m. przednią straż angielskiej floty, a mieszkańce Gothenburga pospieszyli z powitaniem na otwarte morze. Fregata „Euryalus“ wyprzedzając niemal o 48 godzin eskadrę, zarzuciła właśnie kotwicę pod Wingo, później przybyła przednia straż, która się składała z siedmiu okrętów, między temi liniowy okręt „Princess Royal“ o 91 działach. Wczoraj wieczór wykonywało na tych wodach 33 angielskich łodzi działowych manewr morski. Czteryście Gothenburczyków oddało flocie wizytę na pokładzie okrętu „Princess Royal“.

„Mieliśmy sposobność — tak pisze sprawozdawca — przypatrzeć się, nie tylko jaki na pokładzie porządek, lecz także jak ob-

dzielają żywnością załogę, gdyż właśnie była to pora obiadowa. Żołnierze Jej Mości Królowej siedzieli przy wazkich stołach, rozłożonych szeregiem między 48funtowymi działami, i jedli na błękitnych i białych talerzach fajansowych wyborną grochową zupę z wieprzowiną, sêrem i sucharami z pszennej mąki. Jeszcze byliśmy na pokładzie, gdy się o podał na morzu pokazały dymy i niebawem jeden okręt po drugim. Przodem płynął olbrzymi „Wellington“ z admirałem Sir Charles Napier. Sir Charles wystąpił na czoło pokładu. Tuż za okrętem „Wellington“ płynął liniowy okręt „St. Jean d' Acre“ o 101 działach, potem „Royal George“ o 120 działach; inne okręta były jeszcze daleko na morzu. „St. Jean d' Acre“ odwzajemnił nasze powitanie, i odwołał majtków na swoje stanowisko. Na dany sygnał piszczałką ruszyli się wszyscy po linach, i w okamgnieniu poobsiadali wszystkie maszty. Z taką samą szybkością, jak się na linach pojawili, zniknęli znowu, gdyśmy się zbliżyli. Okręta, które poprzybywały, były następujące: „Princess Royal“, „Euryalus“, „Duke of Wellington“, „Royal George“, „St. Jean d' Acre“, „Imperieuse“, „Cressy“, „Edinburgh“, „Blenheim“, „Valorous“, „Ajax“, „Tribune“, „Arrogant“, „Amphison“, „Hogue“, „Magician“, „Dragon“ i „Leopard“. Dwa ostatnie są pomniejszych. Oprócz tych paropływów oczekują jeszcze paropływów „James Watts“ i „Caesar“, a okrętów zagłowych „Neptune“, „Prince Regent“, „Boscawen“ i „St. George“.

Z *Friedrichshaven*, dnia 18. marca donoszą: Według nadesłanych tu dzisiaj wiadomości zawinęło przedwczoraj 3. a wczoraj 5 fregat parowych do Kattegatu. Zdaje się, że pewna liczba wielkich okrętów znajdowała się w pobliżu szwedzkiego wybrzeża.

Następnie donoszą ze *Skagen* pod dniem 18. marca. Dzisiaj i wczoraj przepłynęła tędy wielka liczba angielskich okrętów zagłowych i paropływów do Kattegat, tak, iż, można przypuścić, że w tej chwili znajduje się już w Kattegacie angielska flota Bałtyckiego morza.

W sobotę, dnia 25. marca, o ósmej godzinie rano żeglowała poprzód Nyeborg (portowe miasto wyspy Fühnen na wielkim Balcie) angielska flota, licząca 18 okrętów. Wiadomo, iż otrzymano rozkaz, skoro na ostatnie angielskie i francuskie żądania nadejdzie rosyjska odmowna odpowiedź, będzie angielskiej flocie zaraz dany sygnał do wypłynięcia na morze Bałtyckie. To się już stało, a flota odplynie najprzód do Kiel.

Kiel, 25. marca. W południe. Wczorajszego wieczora i dziś zrana widziano z portu sześć wielkich okrętów wojennych.

Rosya.

(Uzbrojenia wybrzeży północnych.)

O uzbrojeniu wybrzeży morza bałtyckiego w Rosyi pisze wieczorna gazeta Wiedeńska: Jenerał Berg, naczelny wódz Estonii, przybył do Petersburga, i po krótkim pobycie udał się z powrotem do Rewlu. W tym wojennym porcie zgromadzą się po dzień 27. wszyscy rezerwiści floty. Tam odjechali także jenerałowie baron Wrangel i Owander. Ze jenerałowi Berg, szefowi ces. jeneralnego sztabu, poruczono Rewal i Estonię, ztąd wnoszą, że tam spodziewają się najpierwszej odsieczy. Na miejscach nadbrzeżnych stoją już eszelonami grenadyerowie gwardyi, a część pierwszego korpusu jest rozstawiona w Petersburgu, Oranienbaum, Narwie, Jamburgu, Rewlu, Pernawie, Lemzalu, Rydze, Libawie aż do pruskiej granicy. W drugiej i trzeciej linii stoi rezerwa. Tak samo ma się rzecz na północnych wybrzeżach fińskiej i od północno-wschodnich botnijskiej odnogi morskiej w Wiborg, Sweaborg, Helsingfors, Abo i t. d.

Fortyfikacye Rewlu uzbrajają masami dział najcięższego kalibru. Powszechnie zgadzają się na to, że pierwsze starcie się między Rosyanami i Anglikami nastąpi koło wyspy Oesel, która stanowi prawie przedmurze Rewlu. Wyspę tę fortyfikują jak najmocniej. Sweaborg zastaniają mielizny rafy i nadbrzeżne baterye. Oddział floty w porcie Sweaborg jest zupełnie w bezpieczeństwie i może w swoim czasie odwrót angielskiej floty bardzo utrudnić. Poznawano wszystkie latarnie morskie i usunięto wszystkie sygnały gdzie były szkopyły, mielizny i t. p.

Po ogłoszonym stanie wojny przysłuża teraz wojennemu gubernatorowi prawo rozstrzygać o życiu i śmierci w 24 godzinach. Połączone z tem rozporządzenia są bardzo ścisłe i bez odwołania; każdy dom musi mieć strych wysypany na dwie stopy piaskiem i dostatecznie zaopatrzone w wodę. Magistrat w Rewlu otrzymał polecenie starać się, ażeby kobiety i dzieci opuściły miasto, dlatego teraz w każdym domu krzątają się i pakują. Ulice są przepełnione taborami, a w małym miasteczku Weissenstein, 8 mil od Rewlu, osiada już 200 rodzin z miasta Rewalu. Dyrektor tamtejszego teatru odebrał rozkaz zamknąć teatr dnia 10. marca i uprzątnąć z niego wszystkie palne zasoby; na reklamacyę dyrektora pozwolono jednak zaczekać z wykonaniem tego rozporządzenia aż do 1. kwietnia.

Księstwa Naddunajskie.

(Bliższe szczegóły traktatu mocarstw zachodnich z Turcyą.)

Kuryery, jadący na Belgrad, przywieźli tu wczoraj, pisze Lloyd, kopie zawartego między Anglią i Francją z jednej, a Portą z drugiej strony traktatu przymierza. Namieniony traktat składa się z 37 paragrafów, z których §. 3. mówi o koncesyach, uczynionych dla Chrześcian ze strony Porty. §. 6. obowiązuje się Porta nie zawierać żadnego pokoju z Rosją bez zezwolenia Anglii i Francyi. §. 7. zawiera prawo załogi dla wojsk posiłkowych w Gallipoli; czas tego prawa jest na 3 lata wyznaczony.

Turcyja.

(Doniesienia o powstaniu greckim. — Zastępy Turcyi. — Wyprawa wojsk rosyjskich do Kars.)

Do dziennika „Independance Belge“ donoszą z Kontantynopola pod dniem 13. marca:

Środki, jakie Porta z przyzwoleniem angielskiego i francuskiego ambasadora przedsięwzięła, by przytłumić rozruchy w Epirze i agitacye podżegające greckich poddanych Turcyi do powstania, zatrwożyły niemało tutejszą ludność grecką. Mimo to nieuważają się jeszcze stronnicy powstania za zupełnie zwyciężonych, tylko działają z większą ostrożnością. Tak na przykład podpisywano przedtem listy subskrypcyjne na korzyść powstania greckiego otwarciem w tutejszych kantorach greckich, teraz zaś kursuje ta lista tylko potajemnie, a subskrybujący daje pieniądze niepodpisując swego nazwiska. Tym sposobem zebrano w ostatnich dniach jeszcze znaczne sumy. Między innymi wydała Porta także rozporządzenie zakazujące przywóz zapasów broni i amunicyi, które Grecy w ostatnich czasach sprowadzić kazali.

Z Odessy donoszą, że Rosya znaczne masy wojska wysłała do Kars; te posiłki transportują się po części do Redout-Kale, jak dalece na to pozwala stan morza i oddalenie angielsko-francuskiej floty. Sądzą, że w okolicy Kars wkrótce się rozpoczną ważne operacye wojenne.

Do dziennika „Osserv. Triest“ donoszą z Prewezy pod dniem 17. marca:

Powstanie nie rozszerzyło się w ostatnich czasach bardzo znacznie. Siłę powstańców w Epirze obliczają na 9000 ludzi, chociaż oni sami rozgłaszają, że ich siła w dwójnasób większa. Stoją blisko cztery mile od Janiny i Prewezy i pod samą Artą. Miasta w Epirze otrzymały w załogę nieregularne wojska tureckie, służbę przy działach twierdz pełni regularna artylerya. Zamożniejsi Grecy i Turcy schraniają się po miastach; ludność Artę wyniosła się po największej części do Prewezy. Wielu puciekało do Korfu i do Grecyi. Słychać, że insurgenci dostają z zagranicy od swoich współwyznawców zasiłki pieniężne, amunicyę, żywność, a nawet lekarstwa i szarpie.

Na trzech tureckich paropływach przybyło do Prewezy w pierwszych dniach b. m. 1500 Redysów, prawie równie tyle wylądowało w Sajiada z czterema działami. Z Prewezy wyruszyły te wojska niezwłocznie do Artę, a z Sajiada do Janiny.

Pełnomocny komisarz Porty Fuad Effendi, który z tem wojskiem przybył do Prewezy, niezdola zapewne uchylić powstania łagodnymi środkami, i będzie musiał użyć przemocy. W Prewezy samej utrzymywało sto angielskich żołnierzy marynarki spokój. Tym samym paropływem przybył także turecki jeneralny komendant Osman Basza do Salora. Fuad Effendi przejmował u siebie w Prewezie lorda nadkomisarza wysp Jońskich. (A. B. W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Londyn, 30. marca. Lord Clarendon uwiadamia izbę wyższą, że rosyjskie okręta wypłynęły wprawdzie z Sebastopola, lecz nie ku wybrzeżom czerkieskim; oddział floty połączonej krąży po czarnem morzu, ale nie spotkał żadnych okrętów rosyjskich. W izbie niższej oświadczył rząd: Jeżeli okręta rosyjskie sprzedane są neutralnym, wtedy chociażby załoga ich składała się z marynarzy rosyjskich, nie mogą być konfiskowane. Prawo rewidowania neutralnych okrętów będzie przestrzegane.

Londyn, 31. marca. „Times“ zawiera pomyslny artykuł finansowy.

Paryż, 30. marca. Monitor oświadcza, że własność nieprzyjacielska na okrętach neutralnych i neutralna własność na okrętach neutralnych nie będzie konfiskowana, z wyjątkiem kontrebandy wojennej. Listy korsarskie nie będą wystawiane. Do maja będzie 50.000 żołnierzy do Orientu przewiezionych, z liczby tej odplynęło już 15.000, a 4000 stanęło już d. 27. marca w Gallipoli.

Paryż, 1. kwietnia. Minister marynarki Ducos ogłasza następującą przesłaną mu depezę admirała Bruat: Toulon, 31. marca. Wojsko wsiadło na okręta, eskadra gotowa do rozwinięcia żagli, pogoda zdaje się pomyslna.

Berlin, 31. marca. Książę Karol mianowany jeneralnym feldzeugmeisterem i szefem artyleryi w randze jeneralnego feldmarszałka.

Corsoer, 31. marca. Napier zatrzymał się z flotą swoją przy wyspie Moen.

Neapol, 20. marca. Najmują znaczna liczbę okrętów handlowych na rachunek rządu francuskiego. Książę Wilhelm Pruski wyjechał dnia 19. z Palermo do Messyny. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 3. kwietnia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny: korzec pszenicy po 23r.42k.; żyta 19r.; jęczmienia 15r. 24k.; owsa 10r.52k.; kartofli 10r.38k.; — cetnar siana 2r.15k.; okłotów 1r.58k.; — sag drzewa bukowego po 26r.45k., dębowego 23r.40k., sosnowego 21r.15k. — kwarta krup pszennych 24k., jęczmiennych 13k., jaglanych 20k., hreczanych 16k.; — mąki pszennej 13k., żytniej 11k.; — piwa 10k.; wódki przedniej 1r.15k., szumówki 1r.5k.; — funt masła 50k., łożu 18k.; mięsa wołowego 15k. wal. więd.

Kurs lwowski.

Dnia 3. kwietnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski m. k.	6	20	6	26
Dukat cesarski " "	6	23	6	32
Półimperyal zł. rosyjski " "	11	—	11	6
Rubel srebrny rosyjski " "	2	8	2	10
Talar pruski " "	2	4	2	6
Polski kurant i pięciozłotówka " "	1	33	1	34
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. " "	92	30	92	50

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 3. kwietnia 1854.

		złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.		—	—
Przedano " " 100 po " "		—	—
Dawano " " za 100 " "		—	—
Żądano " " za 100 " "		—	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 31. marca.

w przecięciu

Obligacje długu państwa 5% za sto 81 81 ¹ / ₂ 7 ¹ / ₂ 82 82 ¹ / ₂ 82 ¹ / ₂			
detto z r. 1851 serya B. 5%			
detto z r. 1853 z wypłatą 5%			
detto 4 ¹ / ₂ %	71 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	73 ¹ / ₂
detto 4%			
detto z r. 1850 z wypłatą 4%			
detto 3%			
detto 2 ¹ / ₂ %			
Pożyczka z losami z r. 1834 "			
detto "	113	113 ¹ / ₂	113 ¹ / ₂
Obl. wiedz. miejskiego banku 2 ¹ / ₂ %			
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 5%			
Obl. indemn. Niż. Austr. 5%			
detto krajów koron. 5%			
Akeye bankowe 1080	1095	1098	1090
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 złr. 436 ¹ / ₂			436 ¹ / ₂
Akeye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr. 2150			
Akeye kolei żel. Glognickiej na 500 złr. —			
Akeye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr. —			
Akeye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr. —			
Akeye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr. 547			
Akeye austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr. —			
Renty Como —			

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 31. marca.

w przecięciu

Amsterdam za 100 holl. złotych —			2 m.
Augsburg za 100 złr. kur. 141 ¹ / ₂	139	136	139 us.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl. 139 ¹ / ₂	138 ¹ / ₂		3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont. —			2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank. 105 ¹ / ₂	104 ¹ / ₂	104	103
Lipsk za 100 talarów —			2 m.
Liwna za 300 lire toskań. —			2 m.
Londyn za 1 funt sztrl. 13	57	52	45
Lyon za 300 franków —			2 m.
Medyolan za 300 lire austr. 138	137	137	
Marsylia za 300 franków —			2 m.
Paryż za 300 franków 168	165	164 ¹ / ₂	163
Bukareszt za 1 złoty Para 212			212 31T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para —			31T. S.
Cesarzkie dukaty —			43 Agio

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 1. kwietnia o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam —. — Augsburg 137¹/₂. — Frankfurt 136¹/₂. — Hamburg 02. — Liwna — 1. Londyn 13.33. Medyolan 135¹/₂. Paryż 161¹/₂ l.

Obligacje długu państwa 5% 84¹/₂ — 84¹/₂. Detto S. B. 5% 103 — 104. Detto 4¹/₂% 75¹/₂ — 75¹/₂. Detto 4% 67¹/₂ — 68. Detto z r. 1850 z wypłatą 4% 87 — 88. Detto z r. 1852 4% 86 — 86¹/₂. Detto 3% 52¹/₂ — 53¹/₂. Detto 2¹/₂% 42 — 42¹/₂. Detto 1% —. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 82¹/₂ — 83. Detto z krajów kor. 5% 82 — 82¹/₂. Pożyczka z r. 1834 203 — 205. Detto z r. 1839 116 — 116¹/₂. Oblig. bankowe 2¹/₂% 56 — 57. Obl. lom. wen. pożyczki z r. 1850 5% 99¹/₂ — 99¹/₂. Akeye bankowe z ujmą 1145 — 1150. Detto bez ujmą 1025 — 1030. Akeye bankowe now. wydania 935 — 940. Akeye banku eskomp. 90 — 90¹/₂. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 217 — 217¹/₂. Detto Glognickiej —. Detto Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej 230 — 235. Detto Tyrnawskiej 1. wydania —. Detto 2. wydania —. Detto Edynbursko-Neuszadzkiej 53 — 53¹/₂. Detto żeglugi parowej 575 — 580. Detto 11. wydania 560 — 565. Detto 12. wydania 535 — 538. Detto Lloyd'a 550 — 560. Detto mlyna parowego wiedeń. 128 — 129. Renty Como 12¹/₂ — 12¹/₂. Esterhazy losy na 40 złr. 78¹/₂ — 79. Windischgrätz losy 27¹/₂ — 27¹/₂. Waldsteina losy 29 — 29¹/₂. Keglevicha losy 10¹/₂ — 10¹/₂. Cesarzskich ważnych dukatów Agio 41 — 41¹/₂.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedz. d. 1. kwietnia o pół do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stoplowanych agio 41. Ces. dukatów obrączkowych agio 40¹/₂. Ros. imperyal 11.2. Srebra agio 36 gotówką.**Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.**

Dnia 3 kwietnia.

Obligacje długu państwa 5% 84¹/₂; 4¹/₂% —; 4% 75¹/₂; 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% —; 2¹/₂% —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 115¹/₂. Wiedeńsko bank. —. Akeye bank. 1135. Akeye kolei półn. 2170. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie 233. Dunajskiej żeglugi parowej 563. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akeye niższe-austr. Towarzystwa eskompowego á 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2. m. — Augsburg 139¹/₂ 3. m. Genua — 1. 2. m. Frankfurt 139¹/₂ l. 2. m. Hamburg 105 l. 2. m. Liwna 137 p. 2. m. Londyn 13.48. l. 3. m. Medyolan 137¹/₂ Marsylia — 1. Paryż 165¹/₂ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. 99. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. 82¹/₂.

Przyjechał do Lwowa.

Dnia 3. kwietnia.

Baron Lederer, c. k. feldmarsz.-porucznik, ze Stryja. — PP. Schanz, c. k. jenerał-major, z Drohowyza. — Zawadzki Józef, ze Stryja. — Chwalibóg Jan, z Lipowiec. — Załęski Antoni, z Romanowejwoli. — Smarzewski Franciszek, z Tarnopola.

Wyjechał ze Lwowa.

Dnia 3. kwietnia.

Hr. Baworowski Wiktor, do Mikuliniec. — Baron Baselli, c. k. major od huzarów do Krakowa. — PP. Becher Alfons, c. k. kapitan, do Podhajec. — Borkowski Włodzimierz, do Lubieńca.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 3. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	28 0 9	+ 1°	+ 9°	zachodni,	mgła
2 god. pop.	27 11 6	+ 9°	+ 1°	połud. zachodni,	pogoda
10 god. wie.	27 11 6	+ 3°		zachodni,	dżdżysto

TEATR.

Dziś: Na dochód p. A. H. H. przedst. niem.: „Der Zweikampf.“

KRONIKA.

Berlińskie pisma donoszą o Kronsztadzie: Twierdza Kronsztad stanowiąca plac portowy Petersburga wznosi się u wschodniej kończyny fińskiej zatoki, na wąskiej, 10 wiorstw długiej wyspie Kosline — w gubernii petersburgskiej przed ujściem Newy. Ten najważniejszy port wojenny państwa rosyjskiego stanął na początku 18. stulecia z rozkazu Piotra wielkiego. Kronsztad liczy teraz 31.500 mieszkańców, dobrze jest zabudowane, i przecięte dwoma kanałami (kanałem Piotra i Katarzyny.) W dawniejszym pałacu księcia Menżykowa znajduje się szkoła dla rotmanów; jest tam arsenał bardzo znaczny i ludwisarnia (między temi także i ludwisarnie bomb, granatów itp.) Hotel marynarki może do 2600 inwalidów pomieścić. Od strony północnej znajdują się mocno obwarowane szańce alexandryjskie, port zaś leży w południowo-wschodniej stronie wyspy. Szlaku wodnego przed portem strzeże cytaadela na wyspie skalistej, i twierdza Kronsztad. Wyspa ta ma trzy zatoki, z których jedna zalazła całkiem błotem i dla okrętów nieprzystępna. Port wojenny, główna stacya floty bałtyckiej (z warsztatami okrętowymi i innymi zakładami) jest wprawdzie obszerny i bezpieczny, mimo to jednak dla swej wody słodkiej dla okrętów szkodliwy. Dla okrętów kupieckich znajduje się inny port nieco mniejszy, gdzie transporta towarów przeznaczonych do Petersburga przeladują dla płytkiej wody na inne mniejsze okręta. — Z rozkazu ministerium wojny zniesiono natychmiast wszystkie drewniane zabudowania w Kronsztadzie, niechcąc je wystawiać na pożar. — Odległość Kronsztadu od Petersburga wynosi 3¹/₂ mil.

— Pomiędzy najnowszymi rozporządzeniami kurji duchownej w Rzymie znajduje się także regulamin urządzenia i administracji osobnego archiwu dla

mistrzów ceremonii przy stolicy papieżkiej. Plan ten zastał ułożony jeszcze za dawniejszego pontyfikatu, a teraz postanowiono go wykonać z niektórymi odmiannami. W archiwie tym mają być przechowywane wszelkie istniejące jeszcze akta dawnych i terażniejszych konklaw. Mistrze ceremonii otrzymali nadto rozkaz opisywać podług źródeł urzędowych i naoczego świadectwa wszelkie ważne zdarzenia historyczne, audyencye książąt i monarchów u Jego Świątobliwości, podróże Papieżów i t. p. i składać pamiętniki swoje w spomnianym archiwie. Lokal na to wyznaczono nazawsze w pałacu apostolskim u Kwirynału.

— P. Ottavio Gigli, bawiący od kilku miesięcy we Florency dla wyszukania w tamtejszych bibliotekach i archiwach dokumentów odnoszących się do literatury i historii włoskiej z XII, XIII, i XIV. wieku, zrobił jak donosi „Monitore Toscano“ rzadkie odkrycie, albowiem wynalazł pozostały po Galilei'm rękopism z niedrukowaną jeszcze rozprawą jego o Dantem, który dotychczas miano za stracony.

— W St. Arnaud we Francyi umarł niedawno silny gwoździarz z nadmiaru radości. Kupił na jakąś loteryę los za 25 centymów, którym wygrał zegarek w wartości 30 do 40stu franków. Zaledwie dowiedział się o tem, zawołał w uniesieniu radości: „To za wielkie szczęście dla mnie, to moja śmierć!“ i umarł w istocie apoplekayą tknięty.

Sprostowanie do wczorajszej kroniki: Były oficer pruski Basza mianowany, nazywa się Kuczkowski.